

PARLAMENT DE CATALUNYA

Presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas

DIARI DE SESSIONS

Sessió del dia 9 de novembre del 1937

SUMARI

S'obre la sessió a les quatre de la tarda, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas. És llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior.

Ordre del dia:

Acabament del mandat del President de Catalunya.

La Cambra s'assabenta d'un comunicat del Govern de la Generalitat, instant la reunió del Parlament amb la finalitat de pronunciar-se respecte del mandat presidencial i de la qüestió plantejada per la nota feta pública per S. E. el President de la Generalitat el dia 11 d'octubre darrer, comunicat i nota dels quals se n'ha donat prèvia lectura.

El senyor Galés, per la Majoria, exposa el criteri dels Diputats que la formen, respecte dels fets al·ludits.

Lectura d'una proposició no de llei, que signen els senyors Galés, Ivars, Ruiz i Ponsetí, Lloret i Barrera, en la qual es demana que el Parlament acordi els següents extrems : que pel mateix fet i la mateixa Llei del 18 d'agost darrer, res s'innova en les funcions presidencials conferides a l'honorable senyor Lluís Companys en l'elecció del 31 de desembre del 1933; que la interpretació presidencial de l'article 39 de l'Estatut Interior és fruit de la sensibilitat política de l'actual President, però no admissible pel Parlament, i que aquest ratifica i confirma la Presidència de la Generalitat en la persona abans esmentada.

Els senyors Ruiz i Ponsetí, per la Minoria Socialista, i Lloret, per Acció Catalana, expliquen llur adhesió a la proposició.

Durant el parlament del senyor Ruiz i Ponsetí, passa a ocupar la Presidència el Vice-president primer, senyor Serra i Hüntér, i en fer ús de la paraula el senyor Lloret, la torna a ocupar el senyor Casanovas.

El senyor Romeva expressa la seva coincidència en la interpretació donada a l'Estatut Interior per la Cambra, i explica el seu vot contrari a la confiança política que comportà la proposició.

Es procedeix, nominalment, a votar la proposició, la qual és aprovada per 48 vots favorables i 1 en contra.

S. E. el President de Catalunya pronuncia un discurs, en el qual agraeix la ratificació de confiança.

S'aixeca la sessió a tres quarts de cinc i deu minuts de la tarda, amb la fórmula que, per a la pròxima, s'avisarà a domicili.

S'obre la sessió a les quatre de la tarda, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Al Banc Roig hi ha S. E. el President de la Generalitat i els Consellers de Justícia, senyor Pere Bosc i Gimpera; de Governació i Assistència Social, senyor Antoni M.ª Sbert; de Finances, senyor Josep Tarradellas; de Cultura, senyor Carles Pi i Sunyer; d'Economia, senyor Joan Comorera, i d'Agricultura, senyor Josep Calvet.

Es llegeix i aprovada l'acta de la sessió anterior.

ORDRE DEL DIA

Acabament del mandat del President de Catalunya

El Sr. PRESIDENT: El senyor Secretari se servirà donar lectura d'un comunicat del Govern de la Generalitat.

(El Secretari, senyor Dot, en dona lectura:)

«Honorable senyor:

Tinc l'honor de comunicar a la V. H. que el Govern de la Generalitat, en reunió celebrada el dia 3 del mes que som, va prendre l'acord d'instar la reunió del Parlament de Catalunya amb la finalitat de pronunciar-se respecte del mandat presidencial i de la qüestió plantejada per la nota feta pública per S. E. el President de la Generalitat.

Visquen molts anys per al bé de Catalunya i de la República.

Barcelona, 6 de novembre del 1937. — El Conseller Secretari, Antoni M.ª Sbert. — Honorable senyor President del Parlament de Catalunya.»

El Sr. PRESIDENT: El Secretari donarà lectura a les declaracions fetes per S. E. el President de la Generalitat el dia 11 d'octubre darrer.

(El senyor Secretari llegeix les següents declaracions:)

«Segons l'Estatut, el Parlament fineix als cinc anys, i tres mesos abans d'expirar el termini, el President de la Generalitat ha de convocar eleccions; de no fer-ho, el President podrà tornar a reunir-se amb ple dret i recobrar la seva facultat.

En la reunió que va celebrar el Parlament el dia 18 d'agost últim va aprovar per unanimitat un Projecte de Llei rellevant-me de l'obligació de convocar eleccions generals pels motius que el Pròleg de l'esmentat Projecte de Llei assenyala i que no cal destacar, puix que milers i milers de ciutadans de Catalunya lluiten a centenars de quilòmetres del nostre país en tots els fronts de la República.

Ara bé; l'Estatut no fixa termini per al mandat del President, sinó que l'art. 39 diu que el President de la Generalitat cessarà normalment quan quedi constituït el nou Parlament. I si bé l'actual ha recobrat o perllongat les seves funcions per les circumstàncies dites, això no pot afectar al meu mandat, que acabaria el mes de novembre proper, ja que res no priva que el Parlament es reuneixi per a l'elecció presidencial.

• Vull afegir que jo no em presentaré a la reelecció ni l'acceptaré. En alguna ocasió he hagut de fer esforços per a resistir i sotstreure'm a la idea de dimitir, però els he rebassat i he aguantat ce-

dint a requeriments i perquè també tenia la sensació que era necessari, com continuo creient, que dels serveis que en la meua agitada vida he presat a Catalunya i a tota la República espanyola, els més valuosos són els del 18 de juliol ençà, malgrat dels errors que segurament he comès i de l'escassetat de mitjans i de llibertat de moviment. I estic content del meu poble, puix que no podent-li explicar dificultats ni interioritats, les veu i les endevina, i en una època tan aguda que anihila els governants m'ha seguit sempre amb bondadosa simpatia i afecte, com es palesa encara continuament.

Però ara no es tracta d'una dimissió súbita, en moments convulsos, sinó d'una elecció normal, fixada per la Llei.

A més, les circumstàncies donen l'home adient a cada instant i ara no sóc jo aquest, sinó altre persona de les moltes prestigioses de Catalunya, que lliures de responsabilitats directives anteriors i nou en l'esperança i en la confiança, orienti, renovi o esmeni i doni un nou impuls a l'esforç i a la unitat del conjunt antifeixista.

Des del meu lloc de ciutadà seré el més fidel collaborador del nou President i el seu Govern, i del Govern de la República, sense reserves, puix que cal abandonar lluites i pugnes, si encara existissin, i ajuntar-se tots al redós del poder responsable.

Sortosament per aquest camí i amb les perspectives de la nostra causa, que són ben falagüeres, en l'aspecte general del país i en l'amplitud de tots els fronts ens trobem ja en l'esforç últim que serà encara dolorós i ens semblarà llarg, però que representa el premi definitiu d'una victòria que ja està assegurada.»

El Sr. GALÉS: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Galés.

El Sr. GALÉS: Senyors Diputats: Haureu de perdonar que sigui jo, un parlador poc destre, qui en aquesta avinentesa, que considero solemne, hagi de portar la veu d'Esquerra Republicana de Catalunya; però, obedient als dictats i a les vicissituds del destí, us demano benevolència a canvi, només, del franc parlar que us prometo.

La comunicació del Govern en la qual ens assabenta de la nota publicada suara per l'excel·lentíssim President de la Generalitat, va remoure fins a les entranyes el nostre poble, causant estupor a uns i a altres una confirmació de previsions ja tingudes. Aquesta nota, de la qual acabem ara d'assabentar-nos oficialment, ha de tenir una resposta; analitzar-la una mica significa destriar-hi dos aspectes. Un, l'estrictament legal, el de formulisme jurídic; l'altre, el del seu abast polític, el del seu volum històric.

Referent al primer aspecte, hem de confessar que Esquerra Republicana de Catalunya, amb tots els respectes deguts, no comparteix la interpretació legal donada a la situació del problema que es planteja l'honorable President de la Generalitat. Comprenem, sí, i ho estimem, que des del seu angle de visió, des del seu punt de vista, en el precís instant que en la seva consciència pugui haver-hi un dubte, un escrúpol legal, respecte a la interpretació de si perdura o no en les seves fun-

cions després d'haver-se perllongat la vida del Parlament, ell havia, des del seu punt de vista subjectiu — ho repetim —, de delicadesa personal, que estimem i aplaudim, de presentar el problema a la solució del Parlament.

L'antecedent d'aquesta nota, evidentment, és la Llei del 18 d'agost d'enguany, que degut a una causa de força major, a la guerra provocada per una sublevació militar, feixista, transformada en una veritable guerra d'independència, ens veiérem obligats a suplir dintre dels Estatuts aquells articles que el legislador va fer i va votar pensant que regirien en temps de pau i no en temps d'alteració d'ordre, de sublevació.

Efectivament, l'Estatut no preveu el cas que, havent-se complert el termini natural de la vida legal del Parlament, que és el de cinc anys, d'acord amb l'art. 14 de l'Estatut Exterior de Catalunya i amb el 24 de l'Estatut Interior, les circumstàncies fessin impossible el compliment de la prescripció d'anar a unes eleccions generals després d'aquest termini dels cinc anys. La solució del conflicte ha d'ésser de manera valenta, de cara a aquesta Llei del 18 d'agost.

Hauria pogut escairar-se la situació, acudint a un argument suplementari, d'ordre secundari, dient, per exemple, que la suspensió de funcions a què es veié sotmès el Parlament durant l'oprobri «bienni negre», justificava la prolongació de les funcions, puix que no s'havia complert els cinc anys d'etapa legislativa. Però no fou així, es va voler rendir culte a la veritat, i davant la necessitat imperiosa que continuï funcionant el fonament de l'autonomia, que és el Parlament de Catalunya, davant la impossibilitat d'anar a unes eleccions generals quan a les trinxeres es baten deu lleves, no hi ha manera de poder agitar l'opinió pública amb qüestions de matís i amb qüestions una mica secundàries davant el fet suprem de la guerra —, aleshores s'ha hagut de publicar aquesta Llei, el text de la qual ja coneixeu, que prolonga la vida legal del Parlament fins que sigui venguda la sublevació militar feixista.

El Parlament, evidentment, mantenia la seva plenitud de drets; per part de l'honorable senyor President de la Generalitat només podia preguntar-se com restaven les seves funcions. Per una banda, a l'empara del mateix vot del Parlament, havia fet renúncia a la seva pròpia i exclusiva facultat de convocar eleccions generals. Però jo opino que en ningú més que en ell podia existir el dubte de poder-se posar la qüestió de si alguna vegada es podia donar la prolongació de la vida Presidencial acudint al pretext, a la fórmula d'una prolongació de la vida parlamentària.

Si dintre de la seva posició de delicadesa, de finor espiritual, d'escrúpol legalista que l'experiència moltes vegades ha demostrat com la sent l'honorable President de la Generalitat, això és lícit i vàlid, des del nostre punt de vista, del d'Esquerra Republicana de Catalunya, entenem — segurament ho entendran tots els senyors Diputats — que no podem compartir la mateixa opinió. Perquè, de la lectura dels textos legals, de la seva estricta aplicació, de veure el seu mateix esperit, a més de veure la seva lletra, se'n dedueix que es tracta d'aplicar un article que es refereix única-

ment a quan existeix un nou Parlament. I aquesta és la distinció fonamental en la qual basem la interpretació que pretenem donar-hi.

Es tracta de fer renúncia o resignació de les funcions presidencials, segons diu l'art. 39 de l'Estatut Interior de Catalunya, en el darrer paràgraf, quan quedi constituït un nou Parlament, davant del qual el President de la Generalitat resignarà les seves funcions. S'ha constituït un nou Parlament? Si contestem d'una manera evident que no es tracta de cap Parlament nou, que només podria néixer d'unes eleccions generals, sinó que es tracta del mateix primer Parlament de Catalunya, que continua i prolonga les seves funcions per causa major, per la força de les circumstàncies de la sublevació i de la guerra, ah!, aleshores entenem que res no ha canviat, entenem que res no s'ha innovat en la situació de les facultats i dels drets de les funcions presidencials. I, evidentment, aleshores el que sí escau és que el Parlament faci aquesta declaració, que entenem la interpretació de l'honorable President com a molt honrosa, però que no podem seguir-lo per aquest camí. D'una manera objectiva, el Parlament pensa que no pot haver-hi resignació de funcions.

Però, a més d'aquesta interpretació purament legal — formulista si voleu —, jo entenc que hi ha en la nota del Govern, en la nota de la Presidència, aquell altre abast, de volum polític i històric de què parlàvem i que no seria lleial ni correcte defugir. Segurament, a més dels comentaris i la glossa del text legal, hi ha una altra cosa viva i creadora, que no ha d'escapar al Parlament, quan aquest vol estar a l'altura de la seva missió. Realment no es tracta que nosaltres ens convertim en glossadors, comentaristes i, si voleu, una mica rosegadors del dret; no es tracta que fem un discurs de faramalla més o menys retòrica i brillant. Quan la situació és dramàtica, quan la situació és seriosa, no seria vàlid entretenir-se en jocs d'enginy, que potser en un temps ténen la seva florida més eloqüent. No és ara el moment d'entretenir-se en jocs d'eloqüència més o menys brillant, ni en jocs de tertúlia en què les flors de l'enginy siguin donades a la satisfacció dels propis i dels amics. Ara la significació profunda que pugui tenir el document presidencial i la nota del Govern és, al meu entendre, la d'afirmar, ratificar, confirmar una vegada més la decisió i la voluntat del poble de Catalunya.

Em penso, sense que vulgui pecar d'excessivament maliciós, que en aquesta nota hi ha hagut una crida, una apellació sentimental al ressò del nostre poble, i em sembla que la nota ha tingut la virtut de fer manifestar amb esclat els sentiments i la voluntat del nostre poble. Esquerra Republicana de Catalunya, com li escau per ésser un partit de rel profundament popular, que té contacte amb les masses ciutadanes, ha tractat d'auscultar l'opinió i ha sentit el ressò d'aquesta nota en el nostre poble. En el nostre poble, aquesta nota ha ressonat sentimentalment, perquè els pobles reaccionen més sentimentalment que de cara a les mateixes realitats polítiques. D'una manera indubitable s'han pronunciat tots els treballadors que treballen i tots els soldats que lluiten, i els que

estan a casa, i els que estan més enllà de les fronteres, i han pronunciat les seves veus i les seves decisions els que estan en els tallers i dintre de les cambres on els intellectuals plasmen en articles les opinions del país. I d'una manera unànime hem sentit que la voluntat del poble de Catalunya en aquestes hores és que sigui ratificada l'elecció de President a favor de l'honorable Lluís Companys, l'excel·lentíssim President de la Generalitat. Aquesta és la consigna, el mot d'ordre, el sentiment que hem trobat en el poble. I aquest sentiment, que moltes vegades el poble no raona perquè veu i endevina les solucions i la profunditat de les coses i la seva significació, nosaltres, com a Diputats, tenim el deure de destriar-los, d'analitzar-los i de posar-los a llum de raó i transformar-los en una decisió que tingui tot el vestit de la fórmula jurídica, que tingui tota la litúrgia d'una democràcia que sent i sap interpretar el poble que representa. Aquesta és la significació que nosaltres hem volgut trobar en la nota presidencial i la resposta que hem sabut interpretar en el poble de Catalunya.

Per què ha donat aquesta resposta el poble de Catalunya? Al nostre entendre, hi ha dintre d'aquesta resposta mil il·lusions, mil reminiscències. Es tracta de l'home que sens dubte ha donat el millor de la seva ànima a l'amor de Catalunya, que ha sabut escoltar-lo i viure amb ell, que ha compartit els seus dolors i no ha defugit el sacrifici. L'home que ha tingut amb ell en les hores d'angoixa, tenim l'evidència que el poble vol continuar tenint-lo en les hores de glòria, en les hores del triomf i en les hores de la victòria. Per què? Perquè, a desgrat del que alguns pensen, encara nosaltres creiem fermament cada dia més en l'optimisme de la nostra causa, en la fe de la nostra causa, en la victòria de la nostra causa. I ho creiem així, perquè les intenses entranyes populars encara tenen prou força per a fer l'últim dels miracles que es necessiten per a guanyar. Ja n'ha fet dos: no teníem Govern, i tenim Govern; no teníem Exèrcit, i tenim Exèrcit. I ara manca el tercer, que és la reraguarda, que s'està fent a força de sacrificis, d'afanys, d'anhels, de dolor, d'experiències doloroses, però que també s'està fent i aguantant.

I per això en aquestes hores creiem que el poble somnia que el mateix home que ha presidit les seves hores doloroses i tràgiques, sigui el que vegi també la plasmació de la victòria i el conduïxi vers ella, en un sentit d'afirmació de totes les consciències nacionals catalanes que, com tantes vegades, hem vist que no desdiuen per a res en un sentit universalista de la humanitat, de germanor cordial i de solidaritat pregonada amb tots els pobles que a Espanya es baten per la llibertat i la democràcia. He dit. (*Aplaudiments.*)

El Sr. RUIZ I PONSETÍ: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Si ho permet el senyor Ruiz i Ponsetí, ara serà donada lectura a la proposició a la qual ha fet referència el senyor Galés.

(*El senyor Secretari llegeix la Proposició no de Llei que segueix:*)

«AL PARLAMENT

Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de sotmetre a l'aprovació de la Cambra la següent

Proposició no de Llei

Assabentat el Parlament de la comunicació que li dirigeix el Govern de la Generalitat referent a la interpretació donada per l'excel·lentíssim senyor President de Catalunya, Lluís Companys, als textos estatutaris que regulen la cessació normal de les funcions presidencials, el Parlament declara:

Primer. — Que atesa la causa de força major provocada per la sublevació militar feixista, consignada en la Llei del 18 d'agost darrer, que prorroga la vida legal de l'actual primer Parlament de Catalunya fins que no sigui vençuda la subversió, aquest Parlament entén que pel mateix fet i la mateixa Llei res no s'innova en l'exercici de les funcions presidencials conferides a l'honorable President, excel·lentíssim senyor Lluís Companys i Jover, en l'acte de l'elecció celebrada el 31 de desembre del 1933.

Segon. — Tot i estimant la delicada interpretació que la pulcra sensibilitat política de l'excel·lentíssim senyor Lluís Companys dona al darrer paràgraf de l'art. 39 de l'Estatut Interior de Catalunya, el Parlament no la pot admetre, doncs no es tracta d'un Parlament diferent ni tan sols renovat, sinó de la prorroga del mateix que elegí President de la Generalitat a l'excel·lentíssim senyor Lluís Companys en l'esmentada sessió del 31 de desembre del 1933.

Tercer. — Que el Parlament es pronuncia per la no admissió de cessació normal, ni cap altra mena de cessació, del President actual de la Generalitat, i ateses les transcendents circumstàncies i deures de l'avinentsa històrica, ratifica i confirma, en el que sigui menester, l'elecció de l'excel·lentíssim senyor Lluís Companys i Jover per al càrrec de President de la Generalitat de Catalunya, i li reitera la més franca i expressa adhesió, interpretant així fidelment la sobirana voluntat del poble català, legalment i democràticament representada en aquest Parlament.

Palau del Parlament, 9 de novembre del 1937.
— Galés. — Ivars. — Ruiz i Ponsetí. — Lloret.
— Barrera.»

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponsetí.

El Sr. RUIZ I PONSETÍ: Senyors Diputats: Després de les paraules que ha pronunciat el nostre company Galés, com a Cap de la Majoria d'Esquerra Republicana, més que per a justificar la proposició que s'acaba de llegir, per a explicar-la prèviament, nosaltres hem de palesar el nostre assentiment, però abans ens cal justificar la nostra presència en aquesta Cambra.

A la darrera sessió que va celebrar el Parlament, nosaltres plantejàvem una qüestió i acabàvem anunciant que no podíem seguir prenent part en les tasques d'aquest Parlament fins que la Majoria d'Esquerra Republicana no donés solució al problema polític, al problema d'ètica po-

lítica que nosaltres hem plantejat respecte de la Presidència d'aquest Parlament, i si avui no expliquéssim per què hem vingut al Parlament, podríem ésser objecte d'una acusació de poca serietat. És evident que quan es llança una afirmació d'aquest volum polític s'ha de complimentar, i nosaltres estem disposats a complimentar d'una manera seriosa, l'afirmació que varem llançar en aquella darrera sessió.

(Passa a ocupar la Presidència el Vice-president primer de la Cambra, senyor Jaume Serra i Hünter, i el President, senyor Casanovas, va a ocupar el seu escó de Diputat.)

Però, plantejat un problema de gran importància política per a Catalunya, com és el d'aferment de la personalitat de la Presidència de la Generalitat, nosaltres no hem volgut defugir la nostra presència a aquesta sessió, perquè hem considerat que tenia una solemnitat nacional, que tots els que fóssim presents a Catalunya veníem obligats a assistir-hi.

Heus ací per què hem assistit a aquesta sessió, únicament i exclusivament per a donar la nostra ratificació a la proposició que s'acaba de llegir. Potser amb aquestes explicacions ja queda suficientment aclarit quin és el grau de l'intensitat del nostre assentiment a aquesta afirmació a la Presidència de la Generalitat de l'honorable Lluís Companys i Jover.

Immediatament que foren publicades a la premsa les declaracions que s'han llegit al començament d'aquesta sessió, nosaltres varem arribar a la conclusió que es tractava d'un excés de delicadesa del senyor Companys en la interpretació, excessivament personal, que donava a aquella prolongació del mandat parlamentari. Varem rellegir curiosament l'Estatut Interior de Catalunya i varem arribar a la mateixa conclusió que el company Galés, és a dir, que no hi havia tal cessació presidencial fins que arribés el moment de presentar-la a un nou Parlament. Aquest nou Parlament no existeix encara per les circumstàncies que tots sabem i, per tant, és evident que no pot haver-hi tal cessació.

Sentat aquest criteri, és també evident, i ho fem amb el major goig, que donem el nostre assentiment a la confirmació absoluta, a la ratificació total en la Presidència de la Generalitat a l'honorable Lluís Companys.

No hem de dir res més. Estem a punt d'arribar — sempre hem de creure que estem a punt d'arribar-hi — al final de la lluita èpica que sostenim, i considerem indispensable que el President que ens ha acompanyat en tots els moments d'aquesta lluita sigui també el President de la Victòria, l'honorable Lluís Companys. I res més.

El Sr. LLORET: Demano per parlar.

El Sr. VICE-PRESIDENT PRIMER: Té la paraula el senyor Lloret.

(Torna a ocupar la Presidència el senyor Joan Casanovas.)

El Sr. LLORET: Senyors Diputats: El fet que la meua firma figuri en la proposició que acaba d'ésser llegida en aquesta Cambra, diu prou bé quin és el meu criteri personal i, a més, quina és també l'opinió absoluta, total, de la força d'opinió que està representada en aquests escons.

Manifestada aquesta opinió immediatament de

produïdes les manifestacions de l'honorable President de la Generalitat, senyor Lluís Companys, en ésser requerit pel Cap de la Majoria d'aquest Parlament per tal d'emetre opinió respecte de la situació que es creava amb aquelles manifestacions, vaig aportar el meu modest criteri, no ja respecte una cosa que virtualment està resolta des del moment en què va votar-se la Llei del 18 d'agost, sinó respecte principalment el punt de vista, no ja polític i patriòtic, sinó de delicadesa de l'honorable President de la Generalitat, senyor Lluís Companys.

Nosaltres, a la delicadesa de l'honorable President de la Generalitat, hem de correspondre també amb la nostra delicadesa. Hem d'aplaudir-li aquesta delicadesa, perquè hem de celebrar que els governants vulguin estar sempre en contacte amb el Parlament i vulguin sapiguer si l'opinió ha variat o no.

Nosaltres avui no hem de fer res més que acceptar la interpretació autèntica que el Parlament d'avui dona a la Llei del 18 d'agost, ratificant una vegada més la confiança al nostre President, perquè ell, que ens ha presidit en els dies tristos, pugui també presidir-nos el dia de demà, en els dies de joia.

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Senyors Diputats: La proposició que ha defensat el senyor Galés té dos aspectes: un aspecte en el qual jo puc mostrar-me d'acord; si es tracta d'interpretar un article del nostre Estatut, la meua interpretació coincideix amb la interpretació que ha donat aquí el senyor Galés, que coincideix amb la interpretació que ha donat lloc a aquesta proposició. Si el Parlament ha allargat el seu mandat, resta allargat el mandat del President de la Generalitat, perquè no hi ha cessació normal fins que no es convoqui nou Parlament.

Ara aquesta proposició té un altre aspecte, una segona part que enclou una concessió de confiança política que jo, per la meua significació ideològica i pel concepte que jo tinc del que són les necessitats de Catalunya, no puc donar.

Es per això que jo tindrè el sentiment de votar en contra d'aquesta proposició. Signin aquestes paraules l'explicació del meu vot.

El Sr. PRESIDENT: Va a procedir-se a la votació. Havent demanat alguns senyors Diputats que aquesta sigui nominal, així es verificarà. Els senyors Diputats que diguin Sí, votaran a favor de la proposició, i els que diguin No, votaran en contra.

(Es retira de la Cambra S. E. el senyor President de la Generalitat.)

(Posada a votació nominal la proposició, és aprovada per quaranta-vuit vots favorables i un en contra.)

Senyors Diputats que han dit Sí

Pi i Sunyer.

Tarradellas i Joan.

Andreu i Abelló.

Armendares i Torrent.

Arnau i Cortina.
 Balart i Armengol.
 Bancells i Xiberta.
 Barrera i Maresma.
 Battestini i Galup.
 Bilbeny i Bosc.
 Blasi i Maranges.
 Bru i Jardí.
 Canturri i Ramonet.
 Casademunt i Arimany.
 Cerezo i Hernàez.
 Cunillera i Rius.
 Dalmau i Pla.
 Fàbrega i Pou.
 Farreres i Duran.
 Folc i Folc.
 Fontbernà i Verdaguer.
 Galés i Martínez.
 Guinart i Castellà.
 Irla i Bosc.
 Magre i Ubac.
 Mies i Codina.
 Mora i Adserà.
 Ribas i Soberano.
 Riera i Claramunt.
 Rovira i Virgili.
 Sauret i Garcia.
 Sallés i Figueres.
 Soler i Bru.
 Soler i Pla.
 Tauler i Palomeres.
 Torres i Barberà.
 Viladiu i Vendrell.
 Xirau i Palau.
 Fronjosà i Salamó.
 Ruiz i Ponsetí.
 Simó i Bofarull.
 Yvars i Meseguer.
 Lloret i Ordeix.
 Serra i Hünter.
 Gerhard i Otenwaelder.
 Dot i Arxé.
 Rouret i Callol.
 Casanovas i Maristany.

Senyors Diputats que han dit No

Romeva i Ferrer.

(Una vegada el Secretari ha donat compte del resultat de la votació, entra a la Cambra S. E. el senyor President de la Generalitat. Tots els senyors Diputats, dempeus, aplaudeixen durant llarga estona a S. E.)

El Sr. PRESIDENT: Té ia paraula S. E. el senyor President de la Generalitat.

L'honorable Sr. PRESIDENT DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA: Senyors Diputats: La votació que acaba de verificar-se, després de les manifestacions fetes pels representants de la Majoria i de les Minories parlamentàries, m'obliguen, en primer terme, a manifestar la meua gratitud més fonda, i, en segon lloc, a referir-me a les consideracions suggerides en relació als preceptes estatutaris que fan referència al mandat presidencial. És evident que jo no he d'enfondir el sentit literal de les paraules i del text

de l'Estatut, perquè, entre altres raons, el Parlament acaba de parlar i de ratificar-me la seva adhesió i la seva confiança. I en manifestar la meua gratitud, vull fer-la extensiva també al representant de la Unió Democràtica, que lluny de nosaltres per la seva ideologia, s'ha expressat en uns termes de discreció, de respecte i de consideració personal que jo he d'estimar, i que, a més a més, palesa com a la nostra zona, ajuntades per un sentiment patriòtic i per fórmules democràtiques de convivència, s'hi troben teories, sistemes i ideologies diferents, que estan d'acord amb el sentiment d'amor a Catalunya i de fidelitat a la República. (*Entra a la Cambra el Conseller de Proveïments, senyor Serra i Pàmies.*) Tots els oradors que han parlat ací, han reconegut una cosa, i és que la delicadesa m'obligava a aquesta interpretació. I jo dic que no solament la delicadesa, sinó el propi prestigi, l'autoritat del càrrec i altres fins són els que m'han obligat que posés damunt la taula del Parlament de Catalunya la qüestió política plantejada.

Senyors Diputats (i vaig ara a polemitzar un xic respecte als terminis): És cert que el termini presidencial està lligat al que normalment es fixa com a termini del mandat parlamentari; però també és cert que el mandat parlamentari acaba als cinc anys, o sia que acabava en el present mes, el dia 20 del present mes. La convocatòria d'eleccions no s'ha fet per impossibilitat material, per força major, entre altres motius propis de les presents circumstàncies, perquè lluiten als diferents fronts de l'Espanya lleial milers i milers de ciutadans de Catalunya. És per això que aquesta Presidència s'abstingué de convocar el poble als comicis, i el Parlament de Catalunya, en la sessió del dia 18 d'agost va cobrir aquesta decisió de la Presidència. Però l'encàrrec de fer la convocatòria, l'Estatut el confia al President de Catalunya, i l'hi dona com a imperatiu, com a funció seva pròpia i independent. ¿I es podia admetre que per un acte meu, encara que sigui amb l'aprovació del Parlament, però que depèn de la meua personal iniciativa, es podia entendre sense una manifestació expressa de ratificació de confiança del propi Parlament que jo havia prorrogat les meves pròpies funcions? No. No era correcte, encara que fos legal. No he dubtat mai que la sessió del 18 d'agost ja suposava en si la perllongació del meu mandat. Però han passat uns mesos, hem entrat en els dies en què hi havia d'haver nou Parlament, i, per tant, nova designació, i escau a la jerarquia i a l'autoritat del President de la Generalitat facilitar ocasions, perquè es manifesti lliurement la voluntat dels representants del país.

També existien altres aspectes que responen a una opinió personal que no he vist compartida. Fou el meu interès donar via lliure, sense dimissions, ni entorpiments, ni dificultats polítiques, a una possible substitució que jo creia convenient, i que em va determinar a dir que no presentava la meua candidatura, ni desitjava ni admetria la reelecció.

Senyors Diputats: He ocupat la Presidència en temps de contingències extraordinàries, i després de la data memorable del 6 d'octubre, hem assistit a les dates històriques presents, el volum

i l'abast de les quals no podem percebre a través del futur.

Des d'aquest càrrec hem viscut sense descans i sense interrupció jornades que posen a prova l'energia moral i física, el tremp i l'aptitud dels homes. Hem viscut jornades que ens han colpejat i hem assistit impotents en l'acció, però mai callats, ni el primer dia ni mai, però impotents en l'acció, al procés d'absurditats, d'infantilismes, de virtuts, d'heroismes, d'illusos, de desenganys, de neurosis collectives, tot el procés biològic pel qual passen els pobles quan en l'encadenament de la història sorgeixen commocions que presenten sempre la mateixa fase i que la història després ha de judicar, i enalteix o blasma en els pobles i en els homes.

Les circumstàncies presents en l'interior i en l'exterior, poden servir a l'experiència i a la realitat en què es viu. Els òrgans del Poder estan restablerts; el passat alligona i suavitza, mentre la tasca constructiva i responsable va endavant, subjecte a l'interès primordial i bàsic de guanyar la guerra.

Catalunya té una personalitat pròpia ben definida i unes característiques racials, uns grans afanys de millorament social autèntics, i un clima de treball, de superació, de capacitat que arranca dels seus obrers, dels seus camperols, dels petits propietaris, dels artistes, de la nostra fecunda i activa menestralia, motors de grandesa i de riquesa del nostre poble. I en les directives que assenyala la nova època de depuració i de direcció, creia jo sincerament que un nou home, no colpejat ni atacat, ni en la realitat ni en l'ombra, ni en el judici ni en la crítica, ni amb raó ni sense raó, per responsabilitats passades, tenia les mans més lliures per a dirigir la nova política que les necessitats de Catalunya i les pròpies exigències de la guerra reclamen amb urgència. Aquesta posició meva, que jo havia examinat prèviament, que la creia saludable, i que no hauria suposat la manca de l'aportació de la meua persona, amb tots els seus recursos morals i amb totes les energies, car m'hauria posat a disposició del nou President, del nou Govern de la Generalitat i del Govern de la República... Ah!, però, què ha passat? Jo ho estimo, ho agraeixo, però dubto encara que sigui encertada... Però, què ha passat? Ha estat rebutjada de ple, no ha estat examinada tan sols. Els organismes sindicals, els partits polítics, la premsa, i ara vosaltres que m'escolteu, em tornen a donar la seva adhesió i em fan el requeriment que continuï aquí, entenent que aquí compleixo amb el meu deure.

Doncs bé, senyors Diputats, m'hi sotmeto, m'hi sotmeto. No parlo de sacrifici, que ningú no en pot parlar de sacrificis. Tots en fem de sacrificis: l'home més ignorat és el que en fa més de sacrificis. No en parlem de sacrificis. Pensem en els soldats que lluiten a les trinxeres. M'hi sotmeto. No parlo de sacrificis. Solament dic una paraula: Senyors Diputats: endavant!

I liquidada aquesta qüestió, ja no hauria d'afegir ni una paraula més: hem parlat ja de l'únic que consta a l'ordre del dia. Correspondria només donar les gràcies al Parlament. I ja fet això, tot el que es pugui dir és, potser, paraula sobrerera. Perquè, senyors Diputats, ¿hem de parlar, hem

de repetir tot el que ja hem dit, respecte a la magnitud de la nostra lluita? ¿Hem de recordar que uns militars facciosos han emprat les armes que l'Estat va confiar al seu honor, i s'han sublevat contra la República democràtica i contra la voluntat del país? ¿Hem de referir-nos a la invasió estrangera? ¿Hem de tornar a dir que el triomf dels postulats i de les doctrines de violència, tard o d'hora, produiria un gran cataclisme universal? ¿Es que no sap tothom, els que estimen la pau, els que estimem la pau, els infants sacrificats, les mares ploroses, no sap tothom qui són els que han declarat la guerra? ¿Qui ha omplert Espanya d'aquesta immensa desolació?

Per tant, des del punt de vista del fet, del dret i de l'experiència, tota paraula és sobrerera. Potser és l'hora, amics, que comencem a fer cada dia l'ús més depurat dels nostres recursos morals, d'emprar la discreció, de fugir de paraules i gestos apocalíptics; i ja que tenim tota la raó en la nostra posició polèmica i espiritual, acomodem aquesta a les virtuts de la pràctica en totes les manifestacions de la nostra vida.

I això m'obliga a referir-me a la necessitat que tenim de vigilar, d'auscultar, d'observar la rera-guarda. En el front, lluiten uns soldats valerosos i es juguen la vida. I la nostra rera-guarda? Què vol dir tenir cura i vigilar la rera-guarda, estar amatent al seu sacrifici, a la seva direcció? Vol dir impregnar-se d'ella, mantenir-hi el contacte, dir-li a cada moment la paraula necessària, el gest, la frase que l'aconsoli, o que la refaci, o que la convenci, tenir l'agilitat política d'una terapèutica aguda i observadora, conèixer els batecs de la multitud. Vigilar-la vol dir això en primer terme. En segon terme, vol dir un pla definit, que la rera-guarda sàpiga que els sacrificis són necessaris i fins allà on són necessaris, sense demanar-li un sacrifici més d'aquells sacrificis que siguin necessaris, perquè hi ha un pla definit, una tàctica definida, un volum de previsions establert. En tercer terme, això no priva la més severa energia, energia que ha de demostrar-se llançant-se sobre tots els que no se sotmetin a la línia traçada. Excessos, que són vells vestigis dels abusos anteriors, immoralitats de la burocràcia, confusionisme en diferents òrgans de Govern... línia dura, i aquí més severa! I amb aquest esperit amatent i acurat, amb aquest amor escampat per la rera-guarda, que té, a més, el convenciment que el sacrifici és necessari, perquè té un Govern amb una política definida i amb mà inexorable contra tots els que la pertorbin, es crea el clima moral i de conjunt, que no asfixia, sinó que, al contrari, té més eficàcia per a donar l'impuls de la victòria que tots desitgem. (*Molt bé!*)

Però potser, poc a poc, aniria desenrotllant aquí una visió i un programa i una política, que no he de fer, ni ho puc fer, perquè acaben de renovar-me la confiança com a President de la Generalitat, i si hagués de fer alguna cosa, fóra formular un programa de Govern, i ni he parlat amb els Consellers, ni puc fer-ho; però em penso que no són endebades aquestes suggerències, que ja matitzen un xic, i amb les quals ja es pot endevinar la direcció que jo crec que s'ha d'imprimir a la nostra acció futura dins les facultats estatutàries que ens són pròpies.

I ara, senyors Diputats, jo voldria que el Parlament, dintre del possible, tingués un joc més sovintejat, que serviria també a les finalitats de donar aquesta satisfacció pública, perquè amb el contrast de la polèmica, es poden esvaïr molts rumors, s'afina la sensibilitat política, i com que estic cert que tots els Diputats tindrien les dots de responsabilitat necessàries per a poder expressar-se en la forma i en la manera que les circumstàncies demanen, el joc del Parlament, a part que és instrument bàsic de la nostra autonomia, fóra una arma molt saludable per a dirigir la consciència pública i facilitar les directrius del Govern.

I no vull afegir una paraula més: El record, ja que és la primera vegada que el Parlament es reuneix, essent a Barcelona el Govern de la República, de què ja en traslladar-se a la nostra ciutat, aquesta Presidència, va fer unes declaracions

de salutació, que varen ésser correspostes efusivament. Però jo ara ací vull subratllar, per tal de renovar, en nom del Govern i del Parlament que m'acaba de ratificar la seva adhesió, la nostra solidaritat més fervent al Govern de la República, al seu President i a S. E. el President de la República.

I acabo les meves breus paraules, suggerències gairebé impensades, tornant a repetir la meva profunda gratitud als Diputats de Catalunya, i donar-los la seguretat que jo supliré la meva insuficiència amb els últims recursos que em quedin d'energia moral, d'abnegació i de capacitat de treball. He dit. (*Aplaudiments perllongats.*)

(*El President, senyor Casanovas, aixeca la sessió a tres quarts i deu minuts de cinc de la tarda, amb la fórmula que per a la pròxima s'avisarà a domicili.*)